

ФОРМУВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ В УМОВАХ ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ

Лапенко Т.Г., кандидат технічних наук, доцент

Економічна криза негативно вплинула на подальший розвиток системи охорони праці в усіх країнах світу. Урядовці і підприємці зрозуміли, що набагато заощадливіше вкладати кошти в культуру безпеки та здоров'я на робочому місці, ніж потім платити за збитки, завдані травмами та професійними захворюваннями, які відображаються і на фінансовому стані самого підприємства. Так, канадський експерт з Асоціації запобігання промисловим аваріям (Industrial Accident Prevention Association (IAPA) Маурін Шеу підкреслив, що давно вже відомо: здорові працівники — це здорове підприємство.

В останні роки зростає кількість професійних захворювань, спричинених психофізіологічними факторами, тому саме їм сьогодні потрібно приділяти більше уваги. Приблизно один з трьох працюючих в європейських країнах скаржиться саме на такі захворювання, а це близько 40 млн. осіб. Формування культури додержання правил, розуміння самими працівниками важливості підтримання свого здоров'я та безпеки під час роботи - ось що має стояти на першому місці у роботодавця. А він, зі свого боку, повинен створити такі умови, щоб той, хто наймається працювати до нього, розумів, що наймають не тільки його робочі руки, а й у цілому як людину, як особистість, яку планують долучити до колективу, до спільної культури праці. Це і є формування корпоративної соціальної відповідальності.

Що це таке? Нове явище, яке виникло і стало корисним інструментом. Корпоративна соціальна відповідальність ґрунтується на етичних та моральних цінностях. Це коли ви берете відповідальність на себе перед своїми колегами, коли ви є частиною великого механізму, це зобов'язання протягом життя перед рідними, близькими, це формування відносин між працівниками, споживачами, партнерами та суспільством. Зважаючи на незворотні процеси глобалізації, кожен працюючий є частиною не тільки локальної організації, він - частина регіонального, національного і навіть інтернаціонального колективу [1].

Провідні компанії світу вже зрозуміли, як важливо створити цикл формування здорового і безпечного робочого місця.

Корпоративна культура повинна включати формування таких цінностей, як повага, вдячність, збалансоване навантаження на працівника, зростання та розвиток особистості. Робоче середовище має формуватися на основі наявності ергономічного робочого місця, додержання правил гігієни правил безпеки на робочому місці. Підтримання здоров'я кожного залежить і від власного ставлення до життя, і від роботодавця, який подбає про оздоровлення своїх підлеглих.

Всередині організацій завдяки формуванню такої системи створюються вимоги, що є жорсткішими від тих, які встановлені національним законодавством. Отже, саме таким чином можна запобігти стресам, що за статистичними даними спричиняють все більше таких захворювань, як кардіоваскулярні.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, до 2020 р. захворювання, спричинені психофізіологічними факторами, вийдуть на друге місце після серцевих. З 10 перших причин, які призводять до втрати працездатності, 5 мають психофізіологічне походження [1].

Що ж, як не стрес, може спричинити захворювання такого типу. Причинами стресу є не що інше, як наслідки економічної кризи. Це і скорочення штату, незаплановані звільнення, навантаження працівників додатковими робочими годинами на фоні загального спаду виробництва, зниження зарплати.

Управління охороною праці в умовах кризи потребує перегляду та оновлення. Потрібно формувати нові цінності, зокрема, виводити на перший план важливість психологічного, фізичного та духовного здоров'я працівника, створювати таку атмосферу, яка б підтримувала його здоровим та матеріально задоволеним.

Подібні тенденції, пов'язані з негативним впливом економічної кризи на рівень здоров'я та безпеки працівників, були відмічені і в Європі. За даними Європейського агентства безпеки та охорони здоров'я на робочих місцях (EU-OSHA), відмічається тенденція до зростання психофізіологічних кардіоваскулярних захворювань та пов'язаною з ними смертністю, ризиків отримання ушкоджень, що призводять до інвалідності I групи. Причинами таких явищ стали наслідки кризи та зниження загального рівня культури додержання правил безпеки на робочому місці [2].

Для запобігання людським втратам Європейське агентство, яке відповідає за досягнення безпечних, здорових і продуктивних умов праці, започаткувало проведення кампанії серед підприємств малого та середнього бізнесу з оцінки ризиків. Її метою є долучити і привчити підприємців будь-якого рівня оцінювати, спершу ніж розпочинати діяльність, очікувані ризики, які можуть завдати шкоди працівникам. Для цього було запропоновано новий продукт — програмне забезпечення, яке з легкістю допоможе кожному в обрахуванні таких ризиків.

Існуючі дані та практика діяльності підприємств в Європі і світі свідчить, що підхід до управління охороною праці потрібно переглянути, зробивши акцент на запобігання нещасним випадкам. Досвід інших установ у світі демонструє, що досягти цього можна шляхом формування відповідної культури. Адже відомо: інвестувати в безпеку та охорону праці вигідно, і це повернеться сторицею.

Список використаних джерел

1. Охорона праці в умовах світової кризи / О. Гаврилець // Охорона праці. - 2009. № 12. - С.7-9.
2. Савчук О.В. Охорона праці - міжнародний досвід для України. - http://www.rusnauka.com/6_PNI_2011/Tecnic/13_79337.doc.htm - Режим доступу